

ΑΡ. 3597ΑΡ. ΑΠΟΦΑΣΗΣ 67

Αριθμός 2535

Ο ΠΕΡΙ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΝΟΜΟΣ
(ΝΟΜΟΙ 30(Ι) ΚΑΙ 122 (Ι) ΤΟΥ 2001)

Απόφαση δυνάμει του άρθρου 21

Ο Έφορος Δημοσίων Ενισχύσεων, ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχονται δυνάμει του άρθρου 21 των περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων Νόμων του 2001, εκδίδει την ακόλουθη απόφαση:

Τίτλος: Σχέδιο παροχής κυβερνητικών χορηγιών για κοινοπραξίες επιχειρήσεων του μεταποιητικού τομέα.

1. Διαδικασία:

Στις 30 Αυγούστου 2001 κοινοποιήθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ως Αρμόδια Αρχή, στον Έφορο Δημοσίων Ενισχύσεων πρόγραμμα ενισχύσεων το οποίο φέρει τον τίτλο "Σχέδιο παροχής κυβερνητικών χορηγιών για κοινοπραξίες επιχειρήσεων του μεταποιητικού τομέα". Η κοινοποίηση έγινε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 των περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων Νόμων του 2001 (εφεξής καλουμένων ως ο "Νόμος") και του περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων (Διαδικασία Κοινοποίησης) Διατάγματος του 2001

Το πρόγραμμα βρισκόταν σε ισχύ κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του Νόμου (30.4.2001) και ως εκ τούτου με βάση το άρθρο 21 συνιστά υφιστάμενο πρόγραμμα το οποίο δεν προβλέπει ημερομηνία λήξης.

2. Περιγραφή του κοινοποιηθέντος προγράμματος ενισχύσεων:

- (α) Αρμόδια Αρχή υπεύθυνη για την εφαρμογή της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης είναι το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.
- (β) ο στόχος της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης είναι η υποβοήθηση δημιουργίας κοινοπραξιών μεταξύ υφιστάμενων μεταποιητικών βιομηχανιών έτσι ώστε να περιοριστούν ή και να εξουδετερωθούν τα μειονεκτήματα του κλάδου που οφείλονται στο μικρό μέγεθος των μονάδων.
- (γ) η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή επιχορήγησης.
- (δ) δικαιούχοι της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης είναι οι μεταποιητικές βιομηχανίες (των οποίων οι δραστηριότητες περιλαμβάνονται στο NACE Rev. 1 Section D) που έχουν διεξαγάγει μελέτη σε διαπιστευμένο στο Ίδρυμα Τεχνολογίας σύμβουλο για τη δημιουργία κοινοπραξίας. Δηλαδή, αποδέκτες της κυβερνητικής χορηγίας δε θα είναι οι κοινοπραξίες που ενδέχεται να δημιουργηθούν αλλά οι επιχειρήσεις που προτίθενται να συνεργαστούν για το σκοπό αυτό. Το πρόγραμμα προϋποθέτει

τη συνεργασία τριών ή περισσότερων επιχειρήσεων στον τομέα της μεταποίησης (εξαρουμένων εταιρειών του ίδιου συγκροτήματος) νοουμένου ότι—

- (α) Οι συνεργαζόμενες εταιρείες θα συνεχίσουν αυτόνομα τη μεταποιητική τους δραστηριότητα για περίοδο 5 ετών μετά τη δημιουργία της κοινοπραξίας,
- (β) η κοινοπραξία θα αποτελεί ανεξάρτητη εταιρεία,
- (γ) το αντικείμενο της συνεργασίας τους θα αφορά την παροχή κοινών υπηρεσιών σε ένα ή περισσότερους από τους τομείς της προμήθειας και προπαρασκευής πρώτων υλών, του σχεδιασμού, της μεταποίησης, ή/και της εμπορίας.

Τα κριτήρια της αξιολόγησης των αιτήσεων θα είναι η βιωσιμότητα της νέας μονάδας (δείκτης εσωτερικής απόδοσης τουλάχιστον 14%), η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των συνεργαζόμενων επιχειρήσεων στο διεθνή και τον κυπριακό χώρο σαν αποτέλεσμα της κοινοπραξίας, καθώς επίσης και αποδεικτικά στοιχεία για τη δυνατότητα και τον τρόπο χρηματοδότησης της νέας επένδυσης.

Λε γίνεται οποιοσδήποτε διαχωρισμός μεταξύ μεγάλων και μικρομεσαίων επιχειρήσεων (Μ.Μ.Ε.).

- (ε) επιλέξιμα κόστη-ένταση: τα επιλέξιμα κόστη και οι αντίστοιχες εντάσεις είναι—
 - (α) το κόστος διεξαγωγής της μελέτης για τη δημιουργία της κοινοπραξίας- 40%. Σε περίπτωση που τα πορίσματα της μελέτης υιοθετηθούν από τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις η ένταση της ενίσχυσης προσαρξάνεται κατά 20%. Το ανώτατο ποσό επιχορήγησης ανά μελέτη είναι £7.500.
 - (β) τυχόν έξοδα μεταφοράς εξοπλισμού για τη δημιουργία της κοινοπραξίας- 40% με ανώτατο ποσό χορηγίας £7.000.

Η χορηγία επιμερίζεται στους δικαιούχους ανάλογα με το κόστος της μελέτης και τα έξοδα μεταφοράς του εξοπλισμού που επομίζεται η καθεμιά.
- (στ) το πρόγραμμα τέθηκε σε εφαρμογή το 1999 και δεν έχει ημερομηνία λήξεως.
- (ζ) προϋπολογισμοί: προβλεπόμενη δαπάνη για το 2002 £0,035 εκ. .
- (η) νομική βάση: Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου Αρ. 49.782 ημερ.2.6.1999.
- (θ) προβλεπόμενοι δικαιούχοι: κάτω των 10.
- (ι) μέσα παροχής πληροφοριών και ελέγχου. Η Αρμόδια Αρχή αναθέτει στο Ίδρυμα Τεχνολογίας την αξιολόγηση της μελέτης που εκπονήθηκε από διαπιστευμένο σε αυτό σύμβουλο. Ακολούθως, το Ίδρυμα Τεχνολογίας υποβάλλει σχετική έκθεση στην Αρμόδια Αρχή για εξέταση και τελική έγκριση. Πρωτού καταβληθεί η χορηγία, η Αρμόδια Αρχή ζητά αποδεικτικά στοιχεία για το κόστος της μελέτης ή και των εξόδων μεταφοράς του εξοπλισμού. Η Αρμόδια Αρχή

δεσμεύεται περαιτέρω ότι, σε περίπτωση έγκρισης, θα υποβάλλει προς τον Έφορο, σύμφωνα με το άρθρο 12 του Νόμου, αναλυτική τριμηνιαία έκθεση για τον τρόπο και το στάδιο υλοποίησης του προγράμματος.

- (ια) σώρευση: Δεν επιτρέπεται σώρευση σχετικά με το ίδιο επιλέξιμο κόστος.

3. Αξιολόγηση της ενίσχυσης που κοινοποιήθηκε:

- (α) Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου, "δημόσια ενίσχυση" σημαίνει την οικονομική ενίσχυση που χορηγείται υπό οποιαδήποτε μορφή, άμεσα ή έμμεσα, από το Δημόσιο ή με πόρους του Δημοσίου και που νοθεύει ή απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό δια της εννοϊκής μεταχείρισης ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής.
- (β) Η κοινοποιηθείσα ενίσχυση κρίθηκε ότι συνιστά δημόσια ενίσχυση διότι ικανοποιεί σωρευτικά τις προϋποθέσεις του Νόμου—
 - (i) Χορηγείται άμεσα από το Δημόσιο, διότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση χορηγείται από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, από φορέα δηλαδή του Κράτους. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου, Δημόσιο σημαίνει το Κράτος, τους Δήμους και τις Κοινότητες.
 - (ii) συνιστά οικονομικό όφελος αφού η επιχορήγηση που παρέχεται στις δικαιούχους επιχειρήσεις (δικαιούχος 2(δ) ανωτέρω) σημαίνει οικονομικό πλεονέκτημα το οποίο οι αποδέκτριες επιχειρήσεις δε θα είχαν λάβει υπό τις κανονικές συνθήκες της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας.
 - (iii) συνιστά εννοϊκή μεταχείριση ορισμένων επιχειρήσεων ή κλάδων παραγωγής κι αυτό γιατί η επιχορήγηση δε δίδεται γενικά σε όλες ανεξαιρέτα τις επιχειρήσεις αλλά περιορίζεται στις μεταποιητικές βιομηχανίες οι οποίες έχουν διεξαγάγει μελέτη για να δημιουργήσουν κοινοπραξία.
 - (iv) τέλος, επειδή το κοινοποιηθέν πρόγραμμα επιτρέπει τη χορήγηση ενισχύσεων στις δικαιούχους επιχειρήσεις (2(δ) ανωτέρω) και επειδή οι ενισχύσεις αποτελούν πλεονέκτημα προς αυτές, γι' αυτό το μέτρο είναι σε θέση να νοθεύσει τον ανταγωνισμό τόσο στην εγχώρια αγορά όσο και στις αγορές άλλων χωρών.

Η διαπίστωση και μόνο της ύπαρξης νόθευσης ή της δυνατότητας νόθευσης του ανταγωνισμού ικανοποιεί και την τελευταία προϋπόθεση που θέτει ο Νόμος στο άρθρο 2 στον ορισμό του όρου δημόσια ενίσχυση. Ως εκ τούτου, δεν απαιτείται εκ του Νόμου να εξεταστεί περαιτέρω κατά πόσο η νόθευση του ανταγωνισμού είναι σημαντική ή όχι. Συνεπώς, ακόμα και στις περιπτώσεις εκείνες που το μερίδιο αγοράς των ενισχυόμενων επιχειρήσεων είναι αμελητέο, η πιο πάνω προϋπόθεση ικανοποιείται.
- (γ) Εφόσον από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση συνιστά δημόσια ενίσχυση

σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου, εξετάστηκε κατά πόσο αυτή ανήκει στις κατηγορίες ενισχύσεων που δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του Νόμου σύμφωνα με το άρθρο 6 του Νόμου, για τις οποίες, όμως, απαιτείται κοινοποίηση.

Όσον αφορά την πρώτη κατηγορία ενισχύσεων που προνοεί το άρθρο 6 του Νόμου, δηλαδή τις δημόσιες ενισχύσεις προς τη γεωργία, την κτηνοτροφία και την αλιεία εξετάστηκε ειδικότερα αν οι δικαιούχοι της ενίσχυσης εμπίπτουν στο σύνολό τους ή εν μέρει στην κατηγορία αυτή. Το μέρος του προγράμματος που αφορά ενισχύσεις προς επιχειρήσεις παραγωγής προϊόντων πρώτης μεταποίησης της γεωργίας, κτηνοτροφίας και αλιείας εμπίπτει σε αυτήν την κατηγορία και συνεπώς, με βάση το άρθρο 3 του Νόμου, για τις περιπτώσεις αυτές δεν απαιτείται έγκριση του Έφορου.

Αναφορικά, εξάλλου, με τη δεύτερη κατηγορία ενισχύσεων που προνοεί το άρθρο 6 του Νόμου, δηλαδή τις δημόσιες ενισχύσεις προς τις επιχειρήσεις που ανήκουν άμεσα ή έμμεσα κατ' αποκλειστικότητα σε αλλοδαπούς και οι οποίες κτώνται το εισόδημά τους από πηγές εκτός της Δημοκρατίας, κρίθηκε ότι, εφόσον οι επιχειρήσεις αυτές κτώνται το εισόδημά τους από πηγές εκτός της Δημοκρατίας, δεν μπορούν να δραστηριοποιηθούν στον τομέα της μεταποίησης στη Δημοκρατία. Τούτο υποστηρίζεται και από σχετικές διατάξεις των περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμων του 1961 έως 2001.

- (δ) Λαμβανομένων υπόψη των πιο πάνω εξετάστηκε περαιτέρω σε ποια κατηγορία ενισχύσεων, από τις κατηγορίες που προνοούν τα άρθρα 4,5 και 5Α του Νόμου, εμπίπτουν οι υπόλοιπες δημόσιες ενισχύσεις.

Αρχικά εξετάστηκε κατά πόσο η κοινοποιηθείσα ενίσχυση εμπίπτει στις κατηγορίες των ενισχύσεων του άρθρου 4 του Νόμου που ο Έφορος υποχρεούται να εγκρίνει. Επειδή η ενίσχυση παρέχεται αποκλειστικά σε επιχειρήσεις κυπριακών μεταποιητικών προϊόντων οι οποίες προτίθενται να δημιουργήσουν κοινοπραξία, κρίθηκε ότι η ενίσχυση δεν εμπίπτει σε καμιά από τις πέντε κατηγορίες που ορίζει το άρθρο 4.

Στη συνέχεια εξετάστηκε κατά πόσο η δημόσια ενίσχυση εμπίπτει στην απαγόρευση των εξαγωγικών ενισχύσεων που προνοεί το άρθρο 5Α. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου ενίσχυση για εξαγωγές σημαίνει δημόσια ενίσχυση που συνδέεται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, τη δημιουργία και λειτουργία δικτύου διανομής ή τις τρέχουσες δαπάνες εξαγωγικής δραστηριότητας. Νοείται ότι δεν αποτελούν ενισχύσεις για εξαγωγές οι δημόσιες ενισχύσεις που συνδέονται με το κόστος συμμετοχής σε εκθέσεις και το κόστος μελετών και συμβουλών για την εισαγωγή σε νέα γεωγραφική αγορά νέου ή υπάρχοντος προϊόντος. Κατά συνέπεια, κρίθηκε ότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση δεν εμπίπτει στο άρθρο 5Α του Νόμου.

Ενόψει των πιο πάνω, κρίθηκε ότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση εμπίπτει στις πρόνοιες του άρθρου 5 και πιο συγκεκριμένα του 5(1)(β) του Νόμου, δηλαδή στις ενισχύσεις που μπορεί να εγκριθούν από τον Έφορο και αφορούν την

προώθηση της ανάπτυξης ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών σε βαθμό αντίθετο με το κοινό συμφέρον.

Αναφορικά με την ενίσχυση που αναφέρεται στο 2(ε)(α) πιο πάνω, ο Έφορος, αφού έλαβε υπόψη τις λεπτομέρειες του προγράμματος και ειδικά το γεγονός ότι η αίτηση για εξασφάλιση χορηγίας από τους δικαιούχους υποβάλλεται μετά τη διεξαγωγή της μελέτης, έκρινε ότι αυτή είναι λειτουργικής φύσεως. Λειτουργικές ενισχύσεις αυτού του είδους, δηλαδή όταν η αίτηση για εξασφάλιση χορηγίας γίνεται εκ των υστέρων, δεν προωθούν την ανάπτυξη νέων οικονομικών δραστηριοτήτων αφού ο επιδιωκόμενος στόχος έχει ήδη πραγματοποιηθεί χωρίς τη συνεισφορά της ενίσχυσης. Συνεπώς, για το μέρος αυτό του προγράμματος ο Έφορος αποφασίζει αρνητικά.

Όσον αφορά την ενίσχυση η οποία αναφέρεται στο 2(ε)(β), παρά το γεγονός ότι η αίτηση για εξασφάλιση αυτής της χορηγίας υποβάλλεται πριν από την πραγματοποίηση του επιλέξιμου κόστους, κρίθηκε ότι και αυτή είναι λειτουργικής φύσεως, διότι το κόστος της μεταφοράς εξοπλισμού δεν εμπίπτει σε κανένα επιτρεπτό επιλέξιμο κόστος που προνοούν ο Νόμος και οι δυνάμει αυτού εκδοθέντες Κανονισμοί και συνιστά απαραίτητη και αναπόφευκτη δαπάνη για τη λειτουργία μίας κοινοπραξίας ή και τη λειτουργία των επιχειρήσεων γενικότερα.

Οι λειτουργικές ενισχύσεις αυτής της μορφής αποβλέπουν στο να απαλλάξουν τις δικαιούχους επιχειρήσεις από μέρος των δαπανών που θα έπρεπε οι ίδιες να επωμισθούν στα πλαίσια της τρέχουσας διαχείρισης των συνήθων δραστηριοτήτων τους. Το αποτέλεσμα είναι να νοθεύεται ο ανταγωνισμός μεταξύ των ενισχυόμενων και μη ενισχυόμενων επιχειρήσεων τόσο εντός όσο και εκτός Κύπρου και να υπάρχει σαφής κίνδυνος αλλοίωσης των όρων των συναλλαγών σε βαθμό αντίθετο με το κοινό συμφέρον. Λειτουργικές ενισχύσεις δύνανται να εγκριθούν από τον Έφορο υπό πολύ αυστηρές προϋποθέσεις και κατά κανόνα σε περιπτώσεις, οι οποίες αναφέρονται ρητά στους Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 5(2) του Νόμου και περιέχουν λεπτομερή κριτήρια για την έγκριση κατηγοριών δημόσιων ενισχύσεων που εμπίπτουν στους τομείς που καλύπτει το άρθρο 5. Οι ενισχύσεις λειτουργικής φύσεως που εγκρίνονται δυνάμει του άρθρου 5 πρέπει να μην ξεπερνούν τα όρια του τι είναι κατάλληλο και αναγκαίο για την επίτευξη των επιδιωκόμενων σκοπών του συγκεκριμένου άρθρου.

Η πιο πάνω ενίσχυση, δηλαδή η κάλυψη 40% του κόστους μεταφοράς του εξοπλισμού, δεν πληροί τις πιο πάνω προϋποθέσεις και δεν εμπίπτει στις κατηγορίες λειτουργικών ενισχύσεων που δύνανται να εγκριθούν. Ενόψει των πιο πάνω, ο Έφορος έκρινε ότι και το δεύτερο μέρος του προγράμματος που αναφέρεται στο 2(ε)(β) δεν εγκρίνεται, διότι λειτουργικές ενισχύσεις που παρέχονται με αυτές τις προϋποθέσεις δεν είναι επιτρεπτές σύμφωνα με το Νόμο ή και τους Κανονισμούς.

Ο Έφορος εξέτασε, τέλος, κατά πόσο μετά την κατάργησή του το πρόγραμμα θα μπορούσε να χορηγηθεί ως ενίσχυση de minimis με βάση τα άρθρα 2 και 7 του Νόμου. Ενίσχυση, δηλαδή, προς μία επιχείρηση, που λόγω του πολύ μικρού ύψους της (συνολικά κάτω από £57.000 για περίοδο τριών χρόνων) δεν επιφέρει ή δεν μπορεί να επιφέρει οποιαδήποτε αισθητή νόθευση του ανταγωνισμού.

Ο Έφορος, αφού έλαβε υπόψη τους όρους του προγράμματος, έκρινε ότι τηρούνται οι προϋποθέσεις του Νόμου και, ως εκ τούτου, η Αρμόδια Αρχή μπορεί να χαρακτηρίσει το κοινοποιηθέν πρόγραμμα ως ενίσχυση "de minimis".

4. Απόφαση:

Για τους λόγους αυτούς,

Ο ΕΦΟΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΤΑ ΕΞΗΣ:

Α. Το κοινοποιηθέν πρόγραμμα ενισχύσεων με τίτλο "Σχέδιο παροχής κυβερνητικών χορηγιών για κοινοπραξίες επιχειρήσεων του μεταποιητικού τομέα" συνιστά δημόσια ενίσχυση σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου. Σύμφωνα με το άρθρο 6 του Νόμου, το πρόγραμμα αυτό δεν εμπίπτει στις διατάξεις του Νόμου στο μέρος που αφορά δημόσια ενίσχυση σε επιχειρήσεις παραγωγής προϊόντων πρώτης μεταποίησης της γεωργίας, κτηνοτροφίας και αλιείας και ως εκ τούτου δεν απαιτείται για το μέρος αυτό του προγράμματος, με βάση το άρθρο 3 του Νόμου, έγκριση του Εφόρου.

Ως προς το υπόλοιπο μέρος του προγράμματος, τόσο η ενίσχυση που αναφέρεται στο 2(ε)(α) όσο και η ενίσχυση που αναφέρεται στο 2(ε)(β) συνιστούν λειτουργικές ενισχύσεις οι οποίες για τους λόγους που αναφέρονται πιο πάνω δεν μπορούν να εγκριθούν. Ως εκ τούτου ο Έφορος αποφασίζει αρνητικά.

Σύμφωνα με το άρθρο 21 του Νόμου, το υφιστάμενο πρόγραμμα μπορεί να συνεχισθεί με την παρούσα μορφή το αργότερο μέχρι τις 30.4.2003 οπότε και θα πρέπει να καταργηθεί.

Αποφασίζει, τέλος, ότι, εάν το κοινοποιηθέν πρόγραμμα καταργηθεί, δύναται, με βάση το Νόμο, να χαρακτηριστεί από την Αρμόδια Αρχή, ως ενίσχυση de minimis.

Β. Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

Λευκωσία, 17 Απριλίου 2002

ΧΡ. ΑΝΑΡΕΟΥ,
Έφορος Δημοσίων Ενισχύσεων.

Ε.Δ.Ε. 25.06.002.67 (23.1.2.3.1.1.1)